

computerschaak

Hoewel Deep Thought op dit moment ongetwijfeld het allers sterkste schaakprogramma ter wereld is, is het programma niet onoverwinnelijk. Ook niet voor andere computerprogramma's. Dat Deep Thought verslagen is moet evenwel toch voor een groot deel op het menselijk conto geschreven worden: de openingsbibliotheek van Hitech is immers zorgvuldig opgebouwd door ex-wereldkampioen correspondentieschaak Hans Berliner.

In de vierde ronde van het 21ste ACM-toernooi, dat van 11 tot 14 november in New York plaatsvond, was het zover. Hitech kwam, zoals gebruikelijk, goed uit de opening en alom verwachtte men wat reeds zovele malen eerder gebeurd was, namelijk dat Hitech langzaam maar zeker het voordeel ziet wegvloeien, Deep Thought het initiatief overneemt en tenslotte wint. Dit keer ging het anders.

Hitech ontwikkelde vanuit zijn openingsvoordeel een geweldig sterke koningsaanval, die door Deep Thought niet meer gekeerd kon worden omdat zijn stukken op de damevleugel stonden en niet tijdig naar de brandhaard gedirigeerd konden worden.

Het verloop

Het deelnemersveld van dit 21ste Noord Amerikaanse Computerschaakkampioenschap bestond uit tien programma's. Er waren drie kanshebbers voor de titel: Deep Thought, Mephisto en Hitech. Voorts waren er twee oudgedienden: Belle en Bebe. En mogelijk was er één outsider, M-Chess van Martin Hirsch. In de eerste ronde speelde Hitech verrassende remise tegen Zarkov. Op de partij viel niets aan te merken, het was een (normale) remi-

Deep Thought kwetsbaar

■ JAAP VAN DEN HERIK

separtij, waar Hitech blij mee mocht zijn.

In de derde ronde won Deep Thought van Mephisto en daarmee leek het kampioenschap beslist. Deep Thought had toen 3 uit 3, Hitech 2½ uit 3. In de vierde ronde versloeg Hitech vervolgens Deep Thought, waarna de weg naar de toernooioverwinning open lag voor het Berliner-team.

Twee uur

Het mocht evenwel niet zo zijn. Aan het begin van het toernooi waren de deelnemers overeengekomen om, voor het eerst na 20 jaar, van het speeltempo 40 zetten in twee uur af te wijken. Er werd nu gespeeld onder het regime van twee uur voor de gehele partij. Natuurlijk waren de nadelen hiervan uitvoerig besproken.

In de laatste ronden speelde Mephisto (wit) tegen Hitech (zwart). Er ontstond een eindspel van loper en pion tegen loper en pion. De stelling was volledig remise. Professionele belangen en natuurlijk het eergevoel brachten Mephisto ertoe door te spelen. Het was volkomen volgens de regels en ook Berliner had er vrede mee (hij zou het zelf ook gedaan hebben!) Maar het was wel zo dat het bepalen van een zet en het uitvoeren van Mephisto 5 tot 10 seconden kostte, terwijl het retourtje New York-Pittsburgh + uitvoeren op het bord elke keer zo'n 20 tot 25 seconden in beslag nam. Mephisto won en werd daar-

mee gedeeld eerste. Volgend jaar worden de regels veranderd. Misschien dat de wedstrijdleider uitgebreidere bevoegdheden toegekend krijgt.

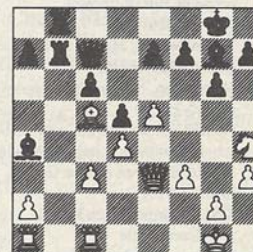
Eindstand

De eindstand van het toernooi luidt: 1-2 Deep Thought, Mephisto 4 (uit 5); 3-4 Hitech, M-Chess 3½; 5-6 Zarkov, Bebe 2½; 7-8 Belle, Nightmare 2; 9 Now 1; 10 Zerker 0.

Hitech-Deep Thought

21e ACM toernooi 1990

1. e4 c5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 g6 4. 0-0 Lg7 5. c3 Pf6 6. Te1 0-0 7. d4 cxd4 8. cxd4 d5 9. e5 Pe4 10. Pc3 Pxc3 11. bxc3 Lg4 12. h3 Lf5 13. Lxc6 bxc6 14. La3 Tb8 15. Lc5 Dc7 16. Dc1 Tb7 17. Ph4 Le4 18. De3 Tfb8 19. f3 Lc2 20. Tecl La4

21. f4 Lb5 22. f5 Kh8 23. e6 Lf6 24. exf7 Kg7 25. Pf3 gxf5 26. Te1 Kxf7 27. Dh6 Dg3 28. Dxb7+ Ke8 29. Dxf5 Dg7 30. Te6 Lc4 31. Txc6 Kd8 32. Ld6 Lb5 33. Pe5 Lxe5 34. Lxe5 Dxe5 35. Dxe5 Lxc6 36. De6 Tb1+ 37. Txb1 Txb1+ 38. Kh2 Tb6 39. g4 Lb7 40. Dg8+ Kc7 41. Df7 Lc6 42. Dxe7 Ld7 43. Dc5+ Tc6 44. Dxd5 Te6 45. Kg3 Te1 46. c4 Te2 47. Da5+ Kb7 48. Db4+ Kc8 49. Da3 Kb8 50. d5 Te4 51. c5

en zwart geeft het telkens op.

Schakend Nederland - december 1990
Prof. dr. H.J. van den Herik: Deep Thought kwetsbaar